

ÜÇÜNCÜ HİKAYEMİZ

"Uluslararası kongre olmayı hakediyor, Eyüpsultan Sempozyumu" demişti bir katılımcımız. Benim de hak verdiğim bu kanaati, nasipse 2001'de yapacağımız V. Sempozyumu "Uluslararası" hale getirerek telafi etmeyi planlıyoruz.

Toplantı gününde dağıttığımız program broşüründe yer alan isimleri saydığımızda (oturum başkanları dahil) 55 çok değerli isim yer almakta. İkibuçuk gün ve 4 oturum halinde süren toplantı başından sonuna dikkatle izlendi. Katılacağını duyduğumuz halde iştirak edemeyen değerli konuşmacılarımız; Prof. Dr. Selçuk MÜLAYİM, Yorgo BENLİSOY, Semra ARSLANOĞLU, Dr. Sinan GENİM, nasipse daha sonraki toplantılara katılma sözünü verdiler.

Yine toplantı esnasında bulunamayıp, daha sonra tebliğini verme nezaketinde bulunan; Prof. Dr. Ahmet AKGÜNDÜZ'e de teşekkür etmeliyiz.

Bir taraftan IV. sempozyumun hazırlıklarını yaparken, III. toplantımızın kitaplaştırma çalışmaları son süratle devam etmekteydi. 1999'un Aralık sonunu hedeflediğimiz kitabımızın bu kadar gecikmesinin sebebi, çok değerli tebliğ sahiplerinin bize bildirdikleri tarihte yazılarını ulaştırmamaları idi. Bize ilk tebliğini veren Dr. Ahmet KAMİL GÖREN, en son veren ise Prof. Dr. Ayşıl YAVUZ idi. Sn. GÖREN ile üç yıldır çalışıyoruz. Saygı duyduğum ve imrendiğim bilimsel/akademik anlayışı var. Sanıyorum önümüzdeki yıl/yıllarda Ahmet beyle verimli çalışmalar ortaya koyacağız. Ayşıl hocama gelince O'nunla yaptığım uzun (benim için çok öğretici olan) telefon konuşmalarında "niçin tebliğini" geciktirdiğini bana izaha çalıştı. Ben sabırla bekledim. Hatta Sn. YAVUZ'a dedim ki, "Hocam bu iş inada bindi, sizin tebliğinizi almadan biz bu kitabı çıkarmayacağız" O da sağolsun anlayış gösterdi. Her şeye rağmen değerli A. YAVUZ hocama, son ana kadar gösterdiği alâkaya teşekkür ediyorum.

Bu yıl toplantı mekanını değiştirdik. İlk iki toplantıyı yaptığımız İstanbul'un sayılı konferans salonlarından olan Eyüp Diyanet Sitesi'ni bu yıl terketmedik, hemen buraya yakın Türkiye Milli Kültür Vakfı Eyüpsultan Kültürevi salonlarına taşındık. Eyüp'te çok hızlı ve çok iyi restorasyon çalışmaları var. Bu meyanda örnek bir çalışma olarak zikredebileceğimiz Milli Kültür Vakfı'nın Eyüp'teki yeni yeri çok güzel ve verimli çalışmalara ev sahipliği yapmakta.

Sempozyum'un ve sergilerin açılışı görkemli oldu. G.Ü. Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi'nin Sergisi Belediyemizin sergi salonunda (Eyüpsultan Kültürevi) açıldı. Geleneksel Sanatlar Sergisi ise Milli Kültür Vakfı salonlarında izleyicilere sunuldu. Hem sergi açılış hem de sempozyum açılış kurdelelerini milletvekilleri Abdülkadir Aksu, Mustafa Baş ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ali Müfit Görtuna kestiler. Nezih bir ortamda, seçkin misafirlerin iştiraki ile açılış gerçekleşen toplantı aynı güzellikte üç gün süreyle devam etti.

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Prof. Dr. Örcün BARIŞTA ve "itfaiye takımı" canhıraş bir şekilde sempozyumun başından sonuna kadar ilgilendiler. Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi Dekanı Sn. BARIŞTA ve kadrosunun hem sergi hazırlamakta, hem de tebliğleri (hazırlayıp) sunma da gösterdikleri titizlik ve samimiyet için tekrar teşekkürler ediyorum.

Ülkemizdeki "bilimsel çalışmalar ve bilim adamı nasıl olur" konusunda öyle sanıyorum ki BARIŞTA hocamız dikkatle izlenmeli. Buradan bilim dünyasına bu anlamda çağrıda bulunuyor ve diyorum ki, "Sn. BARIŞTA'yı ve ekibinin çalışmalarını

izleyin bu izlemede önemli ipuçları bulacaksınız". Bizim üç yıldır kendisinden çok şey öğrendiğimiz hocamızdan (inşallah) bilim dünyası da layık-ı veçhi ile istifade eder.

Mütevazi, girişimci ve işbiririci tavırları ile bizde saygı uyandıran sn. Gündegül Parlar'ın üç yıldır bize verdiği destek olmasa idi sanıyorum birçok şey de zorlanırdık. Üç yıldır bizlere gönülden verdiği katkı için sn. PARLAR'a tekraren teşekkürler ediyorum.

Adeta koca bir ömrü ilme vakfeden iki mümtaz simadan bahsetmek istiyorum; Prof. Dr. Semavi EYİCE ve Prof. Dr. Oktay ASLANAPA. Üçüncü Sempozyum'a Gündegül hanımın koltuğunda katılan EYİCE hocamızı görünce rahmetli Cemil MERİÇ üstadımızı hatırladım. Ne yaman benzerlikti bu. Gözlerini yanlış teşhis ve tedavi sebebi ile kaybetme noktasına gelen sn. EYİCE, o haliyle bize bir "onur abidesi" olarak geldi. Katıldı, konuştu, yüreklendirdi ve öylece de gitti. Yine ülkemizin sanat tarihi camiasının duayeni olan O. ASLANAPA hocamız, o malum mütevaziliği ile ilk oturumdan son oturuma dek bizimle oldu. Bizleri yalnız bırakmadı. İki çok değerli hocamıza ayrı ayrı saygılarımızı sunuyor, tekrar tekrar teşekkür ediyoruz.

Ankara ekibi diyebileceğimiz çok değerli konuşmacılarımız; Prof. Dr. Örcün BARIŞTA, Prof. Dr. Ayşıl YAVUZ, Doç. Dr. Halit ÇAL, Emine KETENCİOĞLU, Prof. Dr. Ertuğrul ÖNALP, Yrd. Doç. Dr. Gönül YILMAZKURT, M. Necati KUTLU, Murat ÇERKEŞ, Candaş KESKİN, Yrd. Doç. dr. Vildan ÇETİNTAŞ, Sadi BAYRAM, Doç. Dr. Mehmet İBRAHİMGİL, Yrd. Doç. Dr. Yılmaz ÖZCAN, Kamil BİÇİCİ, "İstanbul-Ankara bilim çevresi" bağlamında, Ankara'nın İstanbul'daki seçkin misafirleri idi. Tatlı bir Ankara-İstanbul rekabeti olarak müşahede ettiğim "vaziyetten" niye yalan söyleyeyim, rahatsız da değilim. Aksine memnunum.

Yine Konya'dan katılan Prof. Dr. Haşim KARPUZ ve Erzurum'dan katılan Prof. Dr. Hamza GÜNDOĞDU hocalarımıza (ki ailecek katıldılar) bu alicenaplıkları münasebeti ile minnetarız.

Bence üçüncü toplantının sürprizleri Prof. Dr. Filiz YENİŞEHİRLİOĞLU ve Prof. Dr. Ayşıl YAVUZ hocalar idi. O kadar yoğunluğa rağmen davetimize icabet eden (başından sonuna dek oturumları izleyen gerektiğinde görüşlerini bildiren) hocalarımıza kalbi şükranlarımızı arz ediyoruz.

Devam edecek olursak;

Artık pek örneği kalmayan İstanbul Beyefendisinden bahsedeceğim: Prof. Dr. Sadettin ÖKTEN. Yetkin bilim adamlığının yanında, bir İstanbul otoritesi de olan ÖKTEN hocamızın o çelebi üslubu ile Eyüp eksenli İstanbul'u, kah iğneleyerek, kah öğüt vererek anlattı. Türünün nadide örneklerinden biri olan bu konuşma için hocamıza ne diyelim; ağzına, yüreğine sağlık...

Örcün BARIŞTA hocamızın 1998'de Eyüp'te (Cafer Paşa Medresesi) ekibi ile yaptığı kazı çalışmaları ve neticelerini bir kitap olabilecek dosya haline getirmişti. Kazılara ve incelemelere üç değişik düzlemde katılan ekip bu çok verimli çalışma neticelerini yazıya döktüler. Bir taraftan Caferpaşa kazıları ve sonuçları, bir taraftan

Eyüpsultan'daki mezarlıklar, hazireler, türbeler, mezartaşları, bir taraftan buralardaki motiler ve işlemler kaleme alındı. Kalabalık bir ekibin yer aldığı çalışmalardan istedik ki herkes nasıplensin. İlerleyen sayfalarda sizlerin de göreceği gibi "ekip" pek de fire vermeden katıldı toplantılara. Çok iyi tebliğlerinde ortaya çıktığı bu çalışmalar için öncelikle sn. Örcün BARIŞTA'ya ve ekibine teşekkür ediyoruz.

Suphi SAATÇİ hocamız "Mimar Sinan ve kubbeyi" büyük bir vukufiyetle anlatırken perdeye yansıyan fotoğraf sanatçısı Aras NEFTÇİ'nin nefis görüntüleri anlatıma ayrı bir zenginlik kattı.

Dr. Mustafa KOÇ'un tebliği ile açtığı tartışma bilim adamlarımıza çok önemli bir konuyu yeniden hatırlattı. Osmanlıca'ya vukufiyet olmadan Osmanlı'ya ilişkin serdedilen görüşler beraberinde belli oranda nakısa taşıyor. O zaman ne yapmalı, Osmanlıca tedrisatına devam!..

İlk iki yılda sadece Eyüp'ü konuştuk ve yazdık. Bu yıl ki toplantımızda ilave yeni konularda yer aldı. 1999 yılının "Osmanlı Cihan Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümü" olması hasebi ile bu yıl ki konuların tamamını bu konuya hasredebilirdik. Bunu yapmadık. Sadece bir kısım konuyu, bu meyanda ele aldık. İstedik ki büyük ve kalıcı etkinlikte bu yılı idrak edelim. Bu bağlamda kocaman bir dosya hazırladık. Bu hazırlıkları belli bir aşamaya getirdik. "Eylül 5" olarak start vereceğimiz bu yoğun program maalesef "17 Ağustos Gölcük depremi" dolayısı ile kaldı. Dolayısı ile "Osmanlı" konulu etkinliği yapmaya en layık, belki de en uygun sayılabilecek Eyüp'te maalesef anlattığımız sebeple bir şeyler yapamadık. Ama bu demek değil ki, her şey bitti. Nasipse bu meyandaki hazırlıklarımız uygun zaman ve zemini beklemede...

Haşim KARPUZ hocamızın Konya, Hamza GÜNDOĞDU hocamızı Erzurum, Ayşil YAVUZ hocamızın Beypazarı Suluhan tebliği, Semavi EYİCE, Cahit BALTACI üstadımızın Osmanlı Medeniyeti üzerine konuşması, İ. Süreyya SIRMA hocamızın fetih üzerine mülâhazaları, Sn. Gündegül PARLAR'ın Azınlıklar konusu, S. Faruk GÖNCÜOĞLU'nun Saya Ocakları konusu, Süleyman ATEŞ Hocamız'ın Akşemsettin konusu, Cahit ATASOY üstadımızın Türk Musikisi üzerine yorumları, Sn. Berke İNEL'in Osmanlı ve Güzel Sanatlar konusu, Ahmet AKGÜNDÜZ hocamızın Osmanlı Hukuku ve Hoşgörü tebliği, Tülin ÇORUHLU hanımın Osmanlı Cebhanesi konusu, Nuran Kara PİLEHVARİAN hanımın Osmanlı'da Vakıf ve vakıf hastaneleri konusu, Server DAYIOĞLU hanımın Divan Edebiyatı Müzesi örnekli anlatımı, Mehmet İBRAHİMGİL beyin nefis Balkanlar da Osmanlı Mimari si tebliği, Zekiye YENEN hanımın Osmanlı'da Kent ve Planlama kültürü konusu, Erdem YÜCEL üstadın Edirne örneği, Esmâ İ. PARMAKSIZ hanımın Osmanlı Şadıvanları örnekleri konusu, "Osmanlı Cihan Devleti'nin Kuruluşunun 700. Kuruluşu" Sebebi ile III. Sempozyumda yer olan konulardı. Bunu bu kadar ayrıntısı ile belirtmemim sebebi, ilk iki kitapta sadece EYÜP merkezli konuları görmeğe âşına olan siz değerli okuyucular III. Kitabımızda EYÜP artı diğer konuları görünce buna bir anlam vermeleri için.

Sn. Filiz YENİŞEHİRLİOĞLU ve Sn. Örcün BARIŞTA'nın "Eyüp Çinileri ve Çömlekçiliği" üzerine yaptıkları çalışmalar (ekipleri ile) öyle sanıyorum ki, Eyüp'ün geleceğinde ciddi gelişmeleri müjdeliyor. Eğer sezgilerim beni yanıltmıyor ise Eyüpsultan'da "Eyüp çömlek atölyeleri" Eyüpsultan'da yine "Haliç işi çini atölyeleri" kurulabilir. Eğer bu işler gerçekleşirse, ben şimdiden tarihe not düşüyorum; Kurulacak bu atölyelere iki değerli hocamızın adının verilmesini öneriyorum.

Bu Sempozyum dolayısı ile kitabımızı kalıcı kılan çalışmalardan söz etmek istiyorum. Sivil mimari, genelde mimariye ilişkin nitelikli yazıları (çalışmaları) ülkemizin çorak bilim ikliminde bulabilmek öyle kolay olmuyor. İşte bu bağlamda "ev, ev tipolojisi, sivil mimariye ilişkin dört güzel çalışma yer alıyor kitabımızda. Hamza

GÜNDOĞDU hocamızın "Erzurum Evleri", Haşim KARPUZ hocamızın "Konuya Evleri", Erdem YÜCEL beyin "Edirne Evleri" ve Ayşil YAVUZ hocamızın "Beypazarı Suluhani" yukarıda bahsettiğim çerçevede önemli bir çalışma olarak bilim dünyasında hakettiği yeri alacağı kanaatindeyim.

IV. oturumdan sonra motorla yaptığımız "Haliç gezisi" de iyi geçti. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin başarı ile yürüttüğü Haliç'in temizliği çalışmaları yerinde görüldü. Haliç'e kıyısı olan yerler bir kez daha "bilimsel gözle" teması edildi. İstanbul'a dışarıdan gelenler ise bir "İstanbul nostaljisi" daha yaşadılar.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yılda kitabımızın düzenlenmesini özenle yaptık. Muhteviyata hiç dokunmadık. Dokunamazdık ta. Olanı olduğu gibi verdik. Görsellik olarak aynı minval üzere hareket ettik. İlk iki yıldaki mizanpajı koruduk. Ciddi hacmi büyüyen kitabımızda sayfa sınırlarını aşmamaya gayret ettik. Mizanpajı yapılmış dizgi nüshalarını tebliğ sahiplerine gönderdik, onların tenisleri doğrultusunda ne gerekiyorsa öylece yaptık. Kullanılan görsel malzemeler kime ve nereye ait ise belirttik. Malzemelerin çoğu tebliğ sahiplerine ait. Yetişmeyen yerde hem Belediye arşivimizden hem de "Yazievi" arşivinden istifade ettik. Mümkün olduğunca "bol ve geniş" olmasına özen gösterdiğimiz malzemeler hususunda kimi sıkıntılarımız da olmadı değil. Özellikle çizimlerde zorlandık. Fevkalâde oldu diyemeyiz. Ama mümkün olanı zorladığımızın bilinmesini isteriz.

Biyografilerde mümkün olduğunca bize ulaştırılanları muhafaza ettik. Fotoğrafları da bizim toplantı esnasında çektiklerimiz yetersiz kalmışsa, tebliğciden ayrıca fotoğraf istedik. Birkaç kez elden geçen yazılarda her şeye rağmen hatalar çıkacaktır. Şayet çıkar ise, bilinsin ki, bu hatalar bizdendir. Değerli tebliğ sahiplerini tenzih ediyoruz. Ve şimdiden hem yazıların müelliflerinden hem de siz değerli okuyucularımızdan bağışlama talep ediyoruz. Buna da hakkımız olduğuna inanıyoruz. Zira böylesine hacimli bir çalışmayı, resmi bir kurumda, malûm imkân ve ortamda nitelikli bir şekilde kotarabilmenin ne denli zor olduğu sanırım erbabınca takdir olunabilecek bir şey olsa gerek...

Fazla söze ne hâcet!

Efendim, bu sempozyumda geldi geçti. Kitap tamamlandı. Tekrar değerli tebliğcilere saygılarımı ve şükranlarımı sunuyorum. Teknik heyete başta Ahmet KOT beye, Hatice KOT hanıma, Gökhan ÖZEN'e ve diğer çalışanlara da çok teşekkür ediyorum bu verimli ve nitelikli çalışma için. Ayrıca sekreteryada özveriyle çalışan Nevin YAVAŞ ve Selahattin AKKURT'a da teşekkürü unutmamalıyım.

Dördüncü kitapta buluşmak üzere...

Gayret bizden, başarı Allah'tandır.

İrfan Çalışan
Kültür ve Turizm Müdürü

